

บทบาทในการอนุรักษ์และพัฒนางานศิลปพื้นบ้าน
ของอาจารย์ภาควิชานาฏศิลป์ วิทยาลัยนาฏศิลป์

นายสมภพ เญ็ญจันทร์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาอุดมศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2534

ISBN 974-579-583-6

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

017499 117814082

ROLES IN PRESERVING AND DEVELOPING FOLK DANCE
OF THE DEPARTMENT OF THAI DANCE FACULTIES,
DRAMATIC ARTS COLLEGES

MR. SOMPHOP PHENCHAN

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of Requirements
for the Degree of Master of Education
Department of Higher Education
Chulalongkorn University

1991

ISBN 974-579-583-6

สมภพ เพ็ญจันทร์ : บทบาทในการอนุรักษ์และพัฒนานาฏศิลป์พื้นบ้านของอาจารย์
ภาควิชานาฏศิลป์ วิทยาลัยนาฏศิลป์ (ROLES IN PRESERVING AND DEVELOPING
FOLK DANCE OF THE DEPARTMENT OF THAI DANCE FACULTIES, DRAMATIC
ARTS COLLEGES) อาจารย์ที่ปรึกษา : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธิดารัตน์ บุญนุช,
323 หน้า. ISBN 974-579-583-6

การวิจัยนี้ศึกษาบทบาท ปัญหาอุปสรรค สาเหตุของปัญหา และเสนอแนะแนวทางในการ
อนุรักษ์และพัฒนานาฏศิลป์พื้นบ้าน ของอาจารย์ภาควิชานาฏศิลป์ วิทยาลัยนาฏศิลป์ ประชากรได้แก่
อาจารย์ภาควิชานาฏศิลป์ วิทยาลัยนาฏศิลป์ 9 แห่ง จำนวน 132 คน เก็บข้อมูลได้ร้อยละ 90.2
และวิเคราะห์โดยใช้ความถี่และร้อยละ

ผลการวิจัยพบว่า

1. อาจารย์ภาควิชานาฏศิลป์ วิทยาลัยนาฏศิลป์ มีบทบาทในการอนุรักษ์นาฏศิลป์พื้นบ้าน
ร้อยละ 97.5 อาจารย์มีบทบาทในการอนุรักษ์นาฏศิลป์พื้นบ้านโดยกิจกรรมตามลำดับดังนี้ เผยแพร่
การแสดง (ร้อยละ 97.4) การสอน (ร้อยละ 81.0) การศึกษาค้นคว้าจากแหล่งข้อมูลทุติยภูมิ
(ร้อยละ 77.6) การศึกษาค้นคว้าจากแหล่งข้อมูลปฐมภูมิ (ร้อยละ 48.3) การเผยแพร่ผ่านการ
จัดกิจกรรมวิชาการ (ร้อยละ 28.4) การเผยแพร่ผ่านงานเขียนและผ่านสื่ออื่น ๆ (ร้อยละ 4.3)
และไม่มีอาจารย์ที่มีบทบาทด้านการทำงานวิจัย เพราะไม่มีความรู้ด้านนี้ ปัญหาที่พบมากที่สุดด้าน
การเผยแพร่การแสดง การเผยแพร่ผ่านการจัดกิจกรรมทางวิชาการ การเผยแพร่ผ่านงานเขียน
และสื่ออื่น ๆ และการศึกษาค้นคว้าจากแหล่งข้อมูลปฐมภูมิคือ ปัญหางบประมาณ ปัญหาที่พบมากที่สุด
ในการสอนคือ ปัญหาจากตัวผู้เรียน ปัญหาที่พบมากที่สุดในการศึกษาค้นคว้าจากแหล่งข้อมูลทุติยภูมิคือ
ขาดแหล่งข้อมูลประเภทเอกสาร

2. อาจารย์ที่มีบทบาทในการพัฒนานาฏศิลป์พื้นบ้านร้อยละ 20.2 ปัญหาที่พบมากที่สุดคือ
งบประมาณและเวลา

3. ในการอนุรักษ์นาฏศิลป์พื้นบ้าน วิทยาลัยและอาจารย์ควรค้นคว้า รวบรวม และจัด
เก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบก่อนที่จะสูญหายไป

4. ในการพัฒนานาฏศิลป์พื้นบ้าน วิทยาลัยและอาจารย์ควรศึกษาอย่างลึกซึ้งก่อนที่จะ
ทำการพัฒนาในสิ่งที่เป็นไปได้มากที่สุด โดยให้กระทบกระเทือนต่อรูปแบบดั้งเดิมของนาฏศิลป์พื้นบ้าน
น้อยที่สุด

ภาควิชา ..... ดุคมศึกษา

สาขาวิชา ..... -

ปีการศึกษา 2534

ลายมือชื่อนิสิต ..... *[Signature]*

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา ..... *[Signature]*

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ..... *[Signature]*

SOMPPOP PENCHAN : ROLES IN PRESERVING AND DEVELOPING FOLK DANCE OF THE DEPARTMENT OF THAI DANCE FACULTIES, DRAMATIC ARTS COLLEGES. Advisor : Assistant Professor Thidarat Boonnuj, Ed. D., 323 pp. ISBN 974-579-583-6

This research studied roles, problems, obstacles, causes of the problems and recommended approaches in preserving folkdances by the Dance Faculties, Dramatic Arts Colleges. Population used were 132 faculty members from the dance faculties in 9 Dramatic Arts Colleges. Ninety-two percent of the population provided the data, analyzed in frequencies and percentages.

Results :

1. Ninety-five percent of the faculty members indicated some roles in preserving folkdances. Preserving activities ascertained were performances, (97.4%); transmission, (81.0%); study from secondary sources, (77.5%); study from primary sources, (48.3%); dissemination through academic activities, (28.4%) and dissemination through written works and other media, (4.3%). None indicated roles in research due to the lack of appropriate knowledge.

Highest level of problems found in dissemination through performance, academic activities, written works and other media and searching from primary sources were budgeting; highest level of problems found in transmission of folkdances and searching from secondary sources were learners' problems and insufficient documents.

2. Twenty-point-two percent of the faculty members indicated some roles in developing folkdances. Most frequently found problems were budget and time.

3. In preservation of folkdances, faculties and colleges should search collect and organize folkdances systematically before extinction.

4. In development of folkdances, faculties and colleges should scrutinize folkdances before further development in possible elements which having the least impact on their originalities.

ภาควิชา .....
สาขาวิชา .....
ปีการศึกษา 2534 .....

ลายมือชื่อนิติ .....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา .....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม .....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความช่วยเหลืออย่างดียิ่งของผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธิดารัตน์ บุญนุช อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และด้วยคำแนะนำของรองศาสตราจารย์ ดร.วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา และรองศาสตราจารย์ ดร.พรชูลี อาชาวออรุง ประธาน และกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ผู้วิจัยจึงขอกราบขอบพระคุณมา ณ ที่นี้

ขอกราบขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล วิรุฬห์รักษ์ ที่กรุณาแนะนำแนวทางในการทำวิทยานิพนธ์ซึ่งเป็นประโยชน์อย่างยิ่ง กราบขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญนาฏศิลป์พื้นบ้านทุกท่าน ตลอดจนอธิบดีกรมศิลปากร ผู้อำนวยการกองศิลปศึกษา และผู้อำนวยการวิทยาลัยนาฏศิลป์ทุกแห่ง ที่กรุณาอนุญาต และอำนวยความสะดวกในการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้

ขอบพระคุณคณาจารย์ภาควิชานาฏศิลป์ทุกท่านที่ให้ความร่วมมือตอบคำถามอย่างดียิ่ง ขอบพระคุณบัณฑิตวิทยาลัยที่ช่วยเหลือด้านทุนวิจัย และขอบคุณคุณกลชัย เอี่ยมสวัสดิ์ ที่ช่วยเหลือผู้วิจัยในแทบทุกด้าน

ท้ายนี้ ผู้วิจัยใคร่ขอกราบขอบพระคุณ บิดา มารดา ผู้ให้กำเนิดชีวิตและเป็นที่ยึดเหนี่ยวทางด้านจิตใจของผู้วิจัยตลอดมา จนกระทั่งสำเร็จการศึกษา

สมภพ เพ็ญจันทร์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ฉ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฌ
สารบัญตาราง.....	ญ
สารบัญแผนภูมิ.....	ณ
สารบัญแผนที่.....	ต
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	3
คำถามที่ใช้ในการวิจัย.....	3
ขอบเขตของการวิจัย.....	3
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย.....	8
2 วรรณคดีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	10
แนวคิดเกี่ยวกับบทบาท.....	10
วิทยาลัยนาฏศิลป์ กรมศิลปากร.....	12
บทบาทอาจารย์วิทยาลัยนาฏศิลป์.....	21
นาฏศิลป์พื้นบ้าน.....	27
แนวคิดในการอนุรักษ์และพัฒนานาฏศิลป์พื้นบ้าน.....	32
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	51

3	วิธีดำเนินการวิจัย.....	63
	ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	63
	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	66
	การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	67
	การวิเคราะห์ข้อมูล.....	68
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	69
	ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์สถานการณ์ส่วนตัวของ	
	อาจารย์ภาควิชานาฏศิลป์ วิทยาลัยนาฏศิลป์....	70
	ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์บทบาทในการอนุรักษ์และพัฒนา	
	นาฏศิลป์พื้นบ้านของอาจารย์ภาควิชานาฏศิลป์	
	วิทยาลัยนาฏศิลป์.....	74
	ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะแนวทางในการอนุรักษ์และพัฒนา	
	นาฏศิลป์พื้นบ้าน ของผู้เชี่ยวชาญนาฏศิลป์	
	พื้นบ้าน และของอาจารย์ภาควิชานาฏศิลป์	
	วิทยาลัยนาฏศิลป์.....	196
5	สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	204
	วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	204
	วิธีดำเนินการวิจัย.....	204
	สรุปผลการวิจัย.....	205
	อภิปรายผลการวิจัย.....	215
	ข้อเสนอแนะแนวทางในการ	
	อนุรักษ์และพัฒนานาฏศิลป์พื้นบ้าน.....	231
	ข้อเสนอแนะในการวิจัย.....	239
	รายการอ้างอิง.....	240

บทที่

หน้า

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก.....	247
ภาคผนวก ข.....	252
ภาคผนวก ค.....	283
ประวัติผู้เขียน.....	323

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	ประชากรทั้งหมดและประชากรที่สอบถาม และสัมภาษณ์ จำแนกตามวิทยาลัย.....	65
2	สถานภาพส่วนตัวของอาจารย์ภาควิชานาฏศิลป์ วิทยาลัยนาฏศิลป์.....	70
3	อาจารย์ที่มีบทบาทในการอนุรักษ์นาฏศิลป์พื้นบ้าน จำแนกเป็นแต่ละบทบาท.....	75
4	อาจารย์ที่มีบทบาทในการอนุรักษ์นาฏศิลป์พื้นบ้าน จำแนกเป็นจำนวนบทบาท.....	76
5	สถานภาพของอาจารย์ที่มีบทบาทในการอนุรักษ์ นาฏศิลป์พื้นบ้าน.....	77
6	อาจารย์ที่มีบทบาทในการอนุรักษ์นาฏศิลป์พื้นบ้าน ในแต่ละบทบาท จำแนกตามวิทยาลัย.....	80
7	สถานภาพของอาจารย์ที่มีบทบาทในการอนุรักษ์ นาฏศิลป์พื้นบ้านด้วยการศึกษาค้นคว้าจากแหล่ง ข้อมูลปฐมภูมิ	85
8	อาจารย์ที่มีบทบาทในการอนุรักษ์นาฏศิลป์พื้นบ้าน ด้วยการศึกษาค้นคว้า เรื่องนาฏศิลป์พื้นบ้านจาก แหล่งข้อมูลปฐมภูมิ จำแนกตามวิธีการเดินทาง และงบประมาณที่ใช้ในการเดินทางไปเก็บข้อมูล.....	87
9	อาจารย์ที่มีบทบาทในการอนุรักษ์นาฏศิลป์พื้นบ้าน ด้วยการศึกษาค้นคว้า เรื่องนาฏศิลป์พื้นบ้านจาก แหล่งข้อมูลปฐมภูมิ จำแนกตามประเภทนาฏศิลป์ พื้นบ้านที่เก็บข้อมูล.....	88

10	อาจารย์ที่มีบทบาทในการอนุรักษ์นาฏศิลป์พื้นบ้าน ด้วยการศึกษาค้นคว้า เรื่องนาฏศิลป์พื้นบ้านจาก แหล่งข้อมูลปฐมภูมิ จำแนกตามวิธีการที่ใช้ ในการเก็บข้อมูล.....	89
11	อาจารย์ที่มีบทบาทในการอนุรักษ์นาฏศิลป์พื้นบ้าน ด้วยการศึกษาค้นคว้า เรื่องนาฏศิลป์พื้นบ้านจาก แหล่งข้อมูลปฐมภูมิ จำแนกตามแรงจูงใจ ที่เดินทางไปเก็บข้อมูล.....	90
12	อาจารย์ที่มีบทบาทในการอนุรักษ์นาฏศิลป์พื้นบ้าน ด้วยการศึกษาค้นคว้า เรื่องนาฏศิลป์พื้นบ้านจาก แหล่งข้อมูลปฐมภูมิ จำแนกตามปัญหาที่พบ.....	100
13	อาจารย์ที่ประสบปัญหาในการอนุรักษ์นาฏศิลป์พื้นบ้าน ด้วยการศึกษาค้นคว้า เรื่องนาฏศิลป์พื้นบ้านจากแหล่ง ข้อมูลปฐมภูมิ จำแนกตามวิทยาลัย.....	103
14	อาจารย์ที่ไม่มีบทบาทในการอนุรักษ์นาฏศิลป์พื้นบ้าน ด้วยการศึกษาค้นคว้า เรื่องนาฏศิลป์พื้นบ้านจากแหล่ง ข้อมูลปฐมภูมิ จำแนกตามสาเหตุที่ไม่มีบทบาท.....	105
15	สาเหตุที่อาจารย์ไม่มีบทบาทในการอนุรักษ์นาฏศิลป์ พื้นบ้านด้วยการศึกษาค้นคว้า เรื่องนาฏศิลป์พื้นบ้าน จากแหล่งข้อมูลปฐมภูมิ จำแนกตามวิทยาลัย.....	108
16	สถานภาพของอาจารย์ที่มีบทบาทในการอนุรักษ์ นาฏศิลป์พื้นบ้านด้วยการศึกษาค้นคว้าจากแหล่ง ข้อมูลทุติยภูมิ.....	111
17	อาจารย์ที่มีบทบาทในการอนุรักษ์นาฏศิลป์พื้นบ้าน ด้วยการศึกษาค้นคว้า เรื่องนาฏศิลป์พื้นบ้านจาก แหล่งข้อมูลทุติยภูมิ จำแนกตามแหล่งข้อมูลที่ค้นคว้า.....	114

18	อาจารย์ที่มีบทบาทในการอนุรักษ์นาฏศิลป์พื้นบ้าน ด้วยการศึกษาค้นคว้า เรื่องนาฏศิลป์พื้นบ้านจาก แหล่งข้อมูลทุติยภูมิ จำแนกตามประเภทนาฏศิลป์ พื้นบ้านที่ค้นคว้า.....	115
19	อาจารย์ที่มีบทบาทในการอนุรักษ์นาฏศิลป์พื้นบ้าน ด้วยการศึกษาค้นคว้า เรื่องนาฏศิลป์พื้นบ้านจาก แหล่งข้อมูลทุติยภูมิ จำแนกตามวิธีการที่ค้นคว้า.....	116
20	อาจารย์ที่มีบทบาทในการอนุรักษ์นาฏศิลป์พื้นบ้าน ด้วยการศึกษาค้นคว้า เรื่องนาฏศิลป์พื้นบ้านจาก แหล่งข้อมูลทุติยภูมิ จำแนกตามแรงจูงใจที่ค้นคว้า.....	117
21	อาจารย์ที่มีบทบาทในการอนุรักษ์นาฏศิลป์พื้นบ้าน ด้วยการศึกษาค้นคว้า เรื่องนาฏศิลป์พื้นบ้านจาก แหล่งข้อมูลทุติยภูมิ จำแนกตามปัญหาที่พบ.....	118
22	อาจารย์ที่ประสบปัญหาในการอนุรักษ์นาฏศิลป์พื้นบ้าน ด้วยการศึกษาค้นคว้า เรื่องนาฏศิลป์พื้นบ้านจากแหล่ง ข้อมูลทุติยภูมิ จำแนกตามวิทยาลัย.....	121
23	อาจารย์ที่ไม่มีบทบาทในการอนุรักษ์นาฏศิลป์พื้นบ้าน ด้วยการศึกษาค้นคว้า เรื่องนาฏศิลป์พื้นบ้านจากแหล่ง ข้อมูลทุติยภูมิ จำแนกตามสาเหตุที่ไม่ได้ค้นคว้า.....	123
24	สาเหตุที่อาจารย์ไม่มีบทบาทในการอนุรักษ์นาฏศิลป์ พื้นบ้านด้วยการศึกษาค้นคว้า เรื่องนาฏศิลป์พื้นบ้าน จากแหล่งข้อมูลทุติยภูมิ จำแนกตามวิทยาลัย.....	125
25	อาจารย์ที่ไม่มีบทบาทในการอนุรักษ์นาฏศิลป์พื้นบ้าน ด้วยการทํางานวิจัย จำแนกตามสาเหตุที่ไม่มีบทบาท.....	126
26	สาเหตุที่อาจารย์ไม่มีบทบาทในการอนุรักษ์นาฏศิลป์ พื้นบ้านด้วยการทํางานวิจัย จำแนกตามวิทยาลัย.....	129

27	สภาพของอาจารย์ที่มีบทบาทในการอนุรักษ์ นาฏศิลป์พื้นบ้านด้วยการสอน.....	132
28	อาจารย์ที่มีบทบาทในการอนุรักษ์นาฏศิลป์พื้นบ้าน ด้วยการสอนนาฏศิลป์พื้นบ้าน จำแนกตามกลุ่มบุคคลที่สอน.....	133
29	อาจารย์ที่มีบทบาทในการอนุรักษ์นาฏศิลป์พื้นบ้าน ด้วยการสอนนาฏศิลป์พื้นบ้าน จำแนกตามประเภท นาฏศิลป์พื้นบ้านที่สอน.....	134
30	อาจารย์ที่มีบทบาทในการอนุรักษ์นาฏศิลป์พื้นบ้าน ด้วยการสอนนาฏศิลป์พื้นบ้าน จำแนกตามปัญหาที่พบ.....	135
31	อาจารย์ที่ประสบปัญหาในการอนุรักษ์นาฏศิลป์พื้นบ้าน ด้วยการสอนนาฏศิลป์พื้นบ้าน จำแนกตามวิทยาลัย.....	138
32	อาจารย์ที่ไม่มีบทบาทในการอนุรักษ์นาฏศิลป์พื้นบ้าน ด้วยการสอนนาฏศิลป์พื้นบ้าน จำแนกตามสาเหตุ ที่ไม่ได้สอน.....	140
33	สภาพของอาจารย์ที่มีบทบาทในการอนุรักษ์ นาฏศิลป์พื้นบ้านด้วยการเผยแพร่ผ่านการแสดง.....	143
34	อาจารย์ที่มีบทบาทในการอนุรักษ์นาฏศิลป์พื้นบ้าน ด้วยการเผยแพร่ผ่านการแสดง จำแนกตาม หน้าที่ในการจัดแสดง.....	145
35	อาจารย์ที่มีบทบาทในการอนุรักษ์นาฏศิลป์พื้นบ้าน ด้วยการเผยแพร่ผ่านการแสดง จำแนกตาม ประเภทนาฏศิลป์พื้นบ้านที่จัดแสดง.....	146
36	อาจารย์ที่มีบทบาทในการอนุรักษ์นาฏศิลป์พื้นบ้าน ด้วยการเผยแพร่ผ่านการแสดง จำแนกตาม ปัญหาที่พบ.....	147

ตารางที่		หน้า
37	อาจารย์ที่ประสบปัญหาในการอนุรักษ์นาฏศิลป์พื้นบ้าน ด้วยการเผยแพร่ผ่านการแสดง จำแนกตามวิทยาลัย	149
38	อาจารย์ที่ไม่มีบทบาทในการอนุรักษ์นาฏศิลป์พื้นบ้าน ด้วยการเผยแพร่ผ่านการแสดง จำแนกตาม สาเหตุที่ไม่ได้เผยแพร่.....	151
39	อาจารย์ที่มีบทบาทในการอนุรักษ์นาฏศิลป์พื้นบ้าน ด้วยการเผยแพร่ผ่านงานเขียนและสื่อต่าง ๆ จำแนกตามปัญหาที่พบ.....	157
40	อาจารย์ที่ไม่มีบทบาทในการอนุรักษ์นาฏศิลป์พื้นบ้าน ด้วยการเผยแพร่ผ่านงานเขียนและสื่อต่าง ๆ จำแนกตามสาเหตุที่ไม่ได้เผยแพร่.....	159
41	สาเหตุที่อาจารย์ไม่มีบทบาทในการอนุรักษ์ นาฏศิลป์พื้นบ้านด้วยการเผยแพร่ผ่านงานเขียน และผ่านสื่อต่าง ๆ จำแนกตามวิทยาลัย.....	162
42	สภาพภาพของอาจารย์ที่มีบทบาทในการอนุรักษ์ นาฏศิลป์พื้นบ้านด้วยการเผยแพร่ผ่านการจัด กิจกรรมทางวิชาการ.....	165
43	อาจารย์ที่มีบทบาทในการอนุรักษ์นาฏศิลป์พื้นบ้าน ด้วยการเผยแพร่ผ่านการจัดกิจกรรมทางวิชาการ จำแนกตามประเภทกิจกรรมที่จัด.....	167
44	อาจารย์ที่มีบทบาทในการอนุรักษ์นาฏศิลป์พื้นบ้าน ด้วยการเผยแพร่ผ่านการจัดกิจกรรมทางวิชาการ จำแนกตามปัญหาที่พบ.....	168
45	อาจารย์ที่มีปัญหาในการอนุรักษ์นาฏศิลป์พื้นบ้าน ด้วยการเผยแพร่ผ่านการจัดกิจกรรมทางวิชาการ จำแนกตามวิทยาลัย.....	170

46	อาจารย์ที่ไม่มีบทบาทในการอนุรักษ์นาฏศิลป์พื้นบ้าน ด้วยการเผยแพร่ผ่านการจัดกิจกรรมทางวิชาการ จำแนกตามสาเหตุที่ไม่ได้เผยแพร่.....	172
47	อาจารย์ที่ไม่มีบทบาทในการอนุรักษ์นาฏศิลป์พื้นบ้าน ด้วยการเผยแพร่ผ่านการจัดกิจกรรมทางวิชาการ จำแนกตามวิทยาลัย.....	174
48	สถานภาพของอาจารย์ที่มีบทบาทในการพัฒนา นาฏศิลป์พื้นบ้าน.....	177
49	อาจารย์ที่มีบทบาทในการพัฒนานาฏศิลป์พื้นบ้าน จำแนกตามสิ่งที่พัฒนา.....	181
50	อาจารย์ที่มีบทบาทในการพัฒนานาฏศิลป์พื้นบ้าน จำแนกตามแรงจูงใจที่พัฒนา.....	183
51	อาจารย์ที่มีบทบาทในการพัฒนานาฏศิลป์พื้นบ้าน จำแนกตามปัญหาที่พบ.....	188
52	อาจารย์ที่ประสบปัญหาในการพัฒนานาฏศิลป์พื้นบ้าน จำแนกตามวิทยาลัย.....	190
53	อาจารย์ที่ไม่มีบทบาทในการพัฒนานาฏศิลป์พื้นบ้าน จำแนกตามสาเหตุที่ไม่ได้พัฒนา.....	192
54	อาจารย์ที่ไม่มีบทบาทในการพัฒนานาฏศิลป์พื้นบ้าน จำแนกตามวิทยาลัย.....	194

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิที่		หน้า
1	โครงสร้างสายงานการบังคับบัญชาของ วิทยาลัยนาฏศิลป์ กรมศิลปากร.....	16
2	เปรียบเทียบการจัดการศึกษาของ วิทยาลัยนาฏศิลป์กับสถาบันการศึกษา ระดับมัธยมศึกษาและระดับอุดมศึกษา.....	18

สารบัญแผนที่

แผนที่		หน้า
1	ที่ตั้งของวิทยาลัยนาฏศิลป์ สังกัดกรมศิลปากร 10 แห่ง.....	14